

Oefeningen per hoofdstuk

1.1

Hoofdstuk 1 Standpunten en verschillen van mening

Geef aan welke uitingen in de volgende tekstjes als standpunt fungeren en wat voor aanwijzingen daarvoor zijn.

Voorbeeldopgave

De VVD-staatssecretaris van Onderwijs schoot het hoger onderwijs te hulp. Studenten die zich schuldig maken aan plagiaat voor (delen van) hun scriptie, mogen nooit meer afstuderen in hun studie. En dat is een prima plan. Geen enkele student, hoe lui ook, zal het risico nemen dat hij juist in het laatste studiejaar met knip- en plakwerk tegen de lamp loopt.

Voorbeeldbeantwoording

'Het plan dat studenten die plagiaat plegen bij hun scriptie nooit meer mogen afstuderen, is een prima plan' fungeert in dit fragment als standpunt. Er wordt in deze uitspraak een oordeel uitgesproken over het plan van de staatssecretaris van Onderwijs om het plagiërende studenten onmogelijk te maken om af te studeren. Dit plan zou wel eens controversieel kunnen zijn, en daarom verwacht de lezer waarschijnlijk al dat de auteur argumentatie voor zijn positieve oordeel over het plan zal geven. Dit gebeurt ook in de laatste zin.

- [1] Volgens Bleeker wil een grote groep allochtonen heel graag promoveren, maar is het niet gemakkelijk om een eenzame positie te bekleden binnen je eigen groep. 'Culturele identiteit kent allerlei voorschriften. Door te promoveren is het mogelijk dat je niet langer aan die voorschriften voldoet en kan de steun van de groep wegvallen. Op een feestje met andere Surinamers word ik bijvoorbeeld gemeden als het gaat over bijgeloof, folklore of familiebeslommeringen, omdat ik afwijk van de rest.'
- [2] Een Rotterdams restaurant had aangekondigd voortaan kinderen beneden de 12 jaar te weigeren en de meeste stamgasten van het café waren het er roerend mee eens. [...] Ik was het er roerend mee oneens. Niet dat ik mijn maaltijd graag laat verstoren – helemaal niet. Maar is dit niet het kind met het badwater weggooien? [...] Het is heel goed voor kinderen om te leren hoe ze zich in restaurants moeten gedragen en al even belangrijk dat ze op de hoogte raken van wat er allemaal mogelijk is met voedsel. Ze plompverloren de toegang weigeren, snijdt ze af van een belangrijk deel van hun opvoeding, van de gastronomie en van hun socialisatie.

- [3] Als er in Nederland één fitnessapparaat is dat zorgt dat we nog niet zo dik zijn als in de VS, dan is het wel de fiets. Sport en fitness zijn in Amerika big business. En toch gaan er al meer Amerikanen vroegtijdig dood aan overgewicht dan aan roken. Zo zie je maar: de auto is daar de grote dikmaker, want het enige wat dan nog bewogen wordt, is de rechtervoet. De fiets heeft hier een tegenovergesteld effect. Als ik een week niet naar mijn werk fiets, zit er zo twee kilo aan die ik met een avondje sporten niet wegkrijg. Maar met regelmatig fietsen heb ik helemaal geen fitness nodig.

1.2

Geef aan over welke propositie(s) verschil van mening bestaat in de volgende tekstjes, wat voor posities de betrokken partijen innemen ten opzichte van die propositie(s) en van wat voor type verschil van mening er precies sprake is.

Voorbeeldopgave

Je moet altijd iets eten voor je gaat zwemmen en nooit bij eb de zee ingaan, want met een nuchtere maag krijg je krampen en als je bij eb zwemt, word je meegezogen.

Voorbeeldbeantwoording

Niet-gemengd meervoudig geschil over de proposities 'je moet altijd iets eten voor je gaat zwemmen' en 'je moet nooit bij eb de zee ingaan'. De schrijver of spreker verdedigt zowel het standpunt dat je altijd iets moet eten voor je gaat zwemmen als het standpunt dat je nooit bij eb de zee in moet gaan tegen mogelijke twijfel van de luisteraar of lezer. Aangezien er geen aanwijzingen zijn dat de luisteraar of lezer tegenstandpunten inneemt, moet worden aangenomen dat er van een niet-gemengd meervoudig verschil van mening sprake is.

- [1] G. Greeuw: 'Onderzoek op het gebied van de kunstmatige intelligentie dient in Nederland van overheidswege krachtig gestimuleerd te worden.'
- [2] T. Postma: 'Daar ben ik het hartgrondig mee oneens.'
- [3] Afvalgoeroe Montignac lijkt me zo ongeveer de grootste oplichter sinds Uri Geller. Niet dat ik zijn werken bestudeerd heb, maar een man die het gerecht 'boterham met kaas' op de zwarte lijst zet, hoef je niet serieus te nemen en al diegenen die dat wel doen, zouden zich eerder zorgen moeten maken over de laagte van hun IQ dan over de hoogte van hun lichaamsgewicht.
- [4] H. de Boo: 'Het geven van zogenaamde no-claimkorting door autoverzekeraars werkt het doorrijden na een aanrijding in de hand en het is ook niet voordelig voor de schadevrij rijdende automobilist. Ik zal deze stellingen nader beargumenteren.'
- [5] In het Amsterdamse Wallengebied worden zes stegen voor autoverkeer afgesloten. Een meerderheid van de raadscommissie binnenstad ging gisteren akkoord met de voorgestelde verkeerswerende maatregelen van wethouder J. Saris. Het voorstel om de zes stegen af te sluiten stuit op grote weerstand van een aantal belangenorganisaties en de Vereniging Amsterdam City.

Zij verspreidden gisteren een brief van commissaris A. Zee van politiebureau Warmoesstraat, waarin ook hij zich tegenstander van de maatregelen toont. De brief wekte verbazing op het stadhuis, omdat over de afsluitingen tot twee keer toe overleg is geweest met de politie, die zich uiteindelijk in de plannen had kunnen vinden.

- [5] Ingezonden brief *NRC Handelsblad* 8 juni 2020: Universiteiten zien een forse stijging van het aantal instromende studenten [...]. Minder eindexamenleerlingen nemen een tussenjaar nu reizen en werken in de evenementenbranche lastig wordt. 'Het effect is dat scholieren denken: dan ga ik maar studeren. Dat is nu de beste optie', aldus onderzoeker Theo Bakker, teamleider van de afdeling Analytics aan de Vrije Universiteit. Maar is dat wel zo? Zo wordt studeren een soort dagbesteding, om de tijd in te vullen.
- [6] Heere Heeresma:
Geachte heer,
Bezig met de meubilering van mijn huis, stuitte ik op uw firma en verwierf mij uw catalogus. In deze omvangrijke prospectus spreekt u – ook mij – consequent met 'je' aan. Vanwaar deze gemeenzaamheid? Zat ik met u op school, bent u familie, een vriend(in)? Nee, u bent slechts een van de vele meubelbedrijven die vandaag de dag niet het, maar beide beste beentjes vooruit moeten zetten om – ook – mijn klandizie te winnen. En daarvoor zult u toch een minimum aan egards dienen op te brengen; te beginnen met het 'met twee woorden' spreken. Tu-toyeren door leveranciers is er in deze economisch moeilijke tijd gelukkig niet meer bij.
- [7] Eén uwer redacteurs berichtte dat een ooggetuige van de vliegcrash bij Moerdijk van schrik een hartaanval zou hebben gekregen. De ooggetuige werd met name genoemd. Ik meen dat het onjuist is uit een oogpunt van bescherming van de persoonlijke levenssfeer om in een dergelijk geval naam en toenaam van de betrokkene te vermelden. Overigens is de nieuwsaarde van zo'n vermelding gering. Zoals medici gebonden zijn aan een gedragscode ter bescherming van persoonlijke gegevens van patiënten, zo zou een soortgelijke code voor journalisten moeten gelden.
- [8] 'Iedere krant krijgt van tijd tot tijd een ingezonden stuk van iemand die er voor pleit om in de krant geen buitenlandse woorden zoals happening of economie of typewriter te gebruiken, maar gewone Nederlandse, voor iedereen begrijpelijke woorden zoals gebeurtenis, staathuishoudkunde en schrijfmachine. Met mensen die liever een Nederlands woord willen hebben dan een buitenlands woord omdat ze graag hun moerstaal willen blijven spreken heb ik geen twist.
Iemand die zich ergert als in Nederland velen van monkey gaan spreken terwijl ze gewoon aap kunnen zeggen, zo iemand heeft gelijk. Ik erger me met hem mee. Hoewel ik toch ook weer begin te lachen als hij voorstelt telefoon door verrespreek te vervangen, omdat verrespreek Nederlands is. Maar daar gaat het allemaal niet om. Waar het mij om gaat is de gedachte dat het woord

"schrijfmachine" per se voor een Nederlander begrijpelijker zou zijn dan "typewriter", en dat de kranten zo veel mogelijk Nederlandse woorden moeten gebruiken omdat dat "duidelijker" is.

(Bron: Karel van het Reve, Uren met Henk Broekhuis, 1978)

- [9] Vijftig ambtenaren kijken naar één man: topambtenaar Roel Bekker. Hij heeft meegeschreven aan het plan om bijna 15.000 banen bij het Rijk te schrappen, waarna het kabinet hem heeft aangesteld om van deze bezuinigingsoperatie een succes te maken. Het heeft hem al de bijnaam 'slager van het Binnenhof' opgeleverd. 'Het aantal ambtenaren moet drastisch omlaag, want de overheid moet minder aanwezig zijn', zegt Bekker tegen de ambtenaren. Maar na Bekkers betoog blijft het stil. De ambtenaren reageren niet. De gespreksleider zet een stelling op een scherm. 'Voordat je gaat taakstellen, moet je eerst vaststellen welke problemen de rijksoverheid moet oplossen'. Bekker is het daar niet mee eens. 'Ik vrees dat dat niet erg opschiet'. De ambtenaren blijven zwijgen. 'Vinden jullie dat er veel banen weg kunnen?', vraagt de gespreksleider aan de ambtenaren. 'Er mag wel een hiërarchisch laagje tussenuit', zegt een jonge ambtenaar. Er wordt volgens haar namelijk dubbel werk gedaan. De hoogste ambtenaar van het ministerie van Onderwijs, Koos van der Steenhoven, valt haar bij. Hij vindt dat zijn ministerie met minder mensen toe kan. Iemand van de vakbond protesteert nu voorzichtig.

- 1.3 Formuleer ten opzichte van elk van de volgende proposities een positief en een negatief standpunt. Verander in beide gevallen ook de kracht of reikwijdte.

Voorbeeldopgave

Gedempte grachten moeten weer open gegraven worden.

Voorbeeldbeantwoording

Ik vind niet dat gedempte grachten in de binnenstad van Amsterdam weer open gegraven moeten worden. (negatief standpunt, kleinere reikwijdte)

Ik vind dat er wel iets voor te zeggen is om gedempte grachten weer open te graven. (positief standpunt, minder krachtig standpunt)

- [1] Moderne talen moeten verplichte eindexamenvakken zijn.
- [2] Gemeentebesturen moeten meer investeren in cultuur.
- [3] Studenten moeten meer tijd aan hun studie besteden.

2.1

Hoofdstuk 2 Argumenteren en discussiëren

De volgende tekstfragmenten zijn onderdelen van een argumentatieve discussie. Geef bij elk tekstfragment aan tot welke discussiefase(n) het behoort.

Voorbeeldopgave

Het zou interessant zijn om eens na te gaan of ik in staat ben jou van het tegendeel te overtuigen.

Maar dan moet je me wel de kans geven mijn hele betoog af te maken, vóór je met je reactie komt. En we moeten ook afspreken allerlei goedkope discussietrucs, zoals het voortdurend aanhalen van belangrijke medestanders, achterwege te laten.

Voorbeeldbeantwoording

Openingsfase. Er wordt voorgesteld een discussie te houden om een verschil van mening op te lossen, waarbij tevoren bepaalde regels worden afgesproken. Het is niet bekend over welk standpunt de discussie gaat en daarom is de confrontatiefase in dit fragment afwezig.

- [1] Uiteindelijk moet ik toegeven dat Bouwmans laatste argument overtuigend genoeg is om aan de verkieslijkheid van de door mij voorgestelde oplossing te gaan twijfelen.
- [2] Somberheid over economie en overheid is troef in een artikel van Frits Baltesen. Als werkzoekende, hoog- of laagopgeleid, word je er in ieder geval niet vrolijker van. In dat artikel oppert de VNCI-voorzitter dat de wetenschappelijke staf op de universiteiten snel vergrijsd, er een ontstellend tekort is aan chemie-laren en het aantal leerlingen met natuur- en scheikunde in het pakket enorm terugloopt. De eerste en laatste uitspraken zijn volgens mij waar, de tweede echter niet en ik ben dan ook zeer benieuwd waarop de betreffende voorzitter zijn uitspraak baseert.
- [3] De Consumentenbond is er immers voor om die ontwikkelingen te signaleren en er onder andere via de *Consumentengids* zo verstandig mogelijk op in te spelen.
- [4] Gevangenisdirecteur: 'De gedachte dat je manager bent en dat het niet uitmaakt of je in een bajes werkt of in een rijwielfabriek, dat is zulk modieus gezwets. Het rare spanningsveld in zo'n gevangenis, dat trekt me. Geen dag is hetzelfde als je in de bajes werkt. De mensen met wie je te maken krijgt, je kunt veel van ze zeggen, maar niet dat ze saai zijn of ontzettend burgerlijk.'
- [5] Als praktiserend psychotherapeut trof ik in uw artikel 'Herinneringen van misbruikte kinderen' veel aan waar ik het niet mee eens was. Uw claims over de voordelen van hypnose zijn onjuist. Ik heb gezien hoe er foutieve herinneringen ontstonden als resultaat van hypnose en suggestie. Ik zou nooit vertrouwen op enige 'memory recovery technique'. Iemand doen geloven dat hij misbruikt is, zal zijn leven er niet beter op maken. Het kan zelfs schadelijk zijn. De psychotherapeut of psychiater is

geen detective. Hij verkeert niet in de omstandigheden dat hij kan uitmaken wie er de waarheid spreekt. Dit is de mening van veel professionele psychotherapeuten en u zou beter moeten weten.

- [6] Robert Buder's stelling is dat de uitvinding en ontwikkeling van de radar in de Tweede Wereldoorlog de naoorlogse wereld totaal veranderd heeft. Dr. Buder beweert in het bijzonder dat veel van de dingen die tegenwoordig ons leven beheersen – computers, magnetrons, laserapparaten, raketten, commerciële en militaire activiteiten in de ruimte – een direct gevolg zijn van het feit dat veel wetenschappers zich gedurende de oorlog op radar hebben geconcentreerd. Deze propositie is interessant, maar wordt niet ondersteund door de onsamenhangende reeks hoofdstukken in dit boek en de hieruit sprekende vooringenomenheid voor Amerikaanse wetenschap en technologie. Ik zal hierna laten zien waarom dat zo is.

- [7] Ingezonden brief:

Ik ben het helemaal niet met je eens, Lia de Wit, dat het moederschap intelligente vrouwen tot angstige uitgeputte wezens maakt die alleen maar naar kinderprogramma's kijken. Ik was vastbesloten dat het met mij niet zover zou komen – en daar ben ik in geslaagd.

Toen mijn kinderen kleiner waren heb ik ervoor gezorgd dat ik al mijn vrienden die geen kinderen hadden behield, dat ik regelmatig 's avonds uitging, boeken las, aan conditietraining deed, een zware baan volhield en toch nog tijd overhield om met de kleintjes door te brengen. Als je een redelijke partner hebt, is er geen enkele reden waarom je er niet van tijd tot tijd zelf eens een paar dagen in je eentje op uit kunt gaan. Zeker, het hebben van kinderen is een heel karwei, maar dit soort van jezelf wentelen in oermoederachtig zelfbeklag maakt het nog moeilijker voor moeders om volledig in het werk en de maatschappij te participeren. Zo'n artikel zorgt voor kinderloze vrouwen en leidt ertoe dat veel mannen vrouwen gaan beschouwen als helemaal in zichzelf opgaande hulpeloze huisvrouwen die niet geschikt zijn om aan het normale leven deel te nemen.

2.2

Geef aan naar welke discussiefasen in het volgende verslag van een deelraadsvergadering verwezen wordt:

Bij de behandeling van het voorstel om een bewaakt parkeerterrein in te richten op het Concertgebouwplein liepen de emoties hoog op en in de eerste termijn wezen de VVD, CDA en PvdA het voorstel af. Dat noopte de wethouder tot een betoog waarin hij de gevolgen van het afwijzen schetste. Bij het afwijzen van bewaakt parkeren zou anderhalf tot twee ton aan inkomsten worden gederfd en zou er een schadeloosstelling van de beoogde exploitant komen. De meerderheid van de raad toonde zich voor deze argumenten gevoelig.

2.3

Geef bij de volgende situaties aan of het verschil van mening is opgelost of beslecht.

Voorbeeldopgave

Hoewel de toehoorders hadden aangegeven overtuigd te zijn op basis van de argumentatie van de spreker, drong het hoofd aan op een stemming.

Voorbeeldbeantwoording

Opgelost. Het verschil van mening is opgelost: de toehoorders herzien hun aanvankelijke positie op basis van de argumentatie van de spreker. Het feit dat het hoofd aandrang op een stemming is niet van belang voor de discussie: de discussiepartijen zijn al tot dezelfde overtuiging gekomen op grond van rationele afwegingen.

- [1] De minister-president onderschreef het standpunt van de oppositie in de abortusdiscussie nadat de peilingen hadden uitgewezen dat het volk niet meer achter hem stond.
- [2] Het is ongehoord dat de raadvrouw na het pleidooi van de procureur-generaal liet blijken dat ook zij overtuigd was geraakt van de betrokkenheid van haar cliënt.

2.4

Aan de Volksuniversiteit Amsterdam organiseert men cursussen gespreks- en discussietechniek. In een van deze cursussen werd een rollenspel gespeeld dat zich afspeelt in de directiekamer van het warenhuis de Bijenkorf. Het volgende (ingekorte) fragment is daaruit afkomstig.

Voorbeeldopgave

Welke onderdelen van de discussiebijdragen van de voorzitter en van mevrouw Ripperda kunnen tot de confrontatiefase worden gerekend?

Voorbeeldbeantwoording

In 1 stelt de voorzitter het potentiële verschil van mening aan de orde en in 3 brengt mevrouw Ripperda haar standpunt in de betreffende kwestie naar voren.

- a Welke onderdelen van de discussiebijdragen van de voorzitter en mevrouw Ripperda kunnen tot de openingsfase, de argumentatiefase en de afsluitingsfase worden gerekend?
- b Geef aan waarom de discussiebijdragen van mevrouw Ripperda in alinea 6 en 19 geen onderdelen vormen van een argumentatieve discussie die ten doel heeft een verschil van mening op een redelijke manier op te lossen.
- c Leg uit dat meneer Albers in deze discussie zowel protagonist als antagonist van hetzelfde standpunt is.
- d Wordt het hoofdverschil van mening in deze discussie beslecht dan wel opgelost?

- 1 Voorzitter: 'Als iedereen aanwezig is, dan wilde ik deze vergadering openen met iedereen welkom te heten. Het probleem is dacht ik duidelijk. We zitten met een personeelstekort en er zijn geen nieuwe krachten te krijgen. Nu is er een aanbod gedaan van de reclassering om ons ex-gevangenen als werknemers beschikbaar te stellen. Hiertoe is mevrouw De Korte aanwezig om dit als deskundige even toe te lichten. Vervolgens wilde ik deze zaak ter discussie stellen. Ik wilde ook nog even opmerken dat, als het even kan, deze vergadering over twintig minuten afgelopen zou moeten zijn.'
(Volgt toelichting van mevrouw De Korte.)
- 2 Voorzitter: 'Als dit zo duidelijk is, dan wilde ik graag achtereenvolgens de mening van de betrokkenen horen.'
- 3 Mevrouw Ripperda: 'Nou, mijn mening is dat ik het waanzinnig vind om een stelletje reclassenten in dienst te nemen, dat twintig procent van mijn personeelsleden wordt vervangen door misdadigers. Die moet ik bij een kassa zetten en ze zijn niet te vertrouwen, want volgens mij komen normale mensen niet in een gevangenis terecht, dus vind ik het een absurd idee om reclassenten in de Bijenkorf neer te zetten. Dit bedrijf heeft een goede naam en daar kun je die mensen niet neerzetten!'
- 4 Meneer Albers: 'Nou, ik zou wel willen weten wie er dan komt. Is het iemand die een klein misdrijf heeft begaan, dan is het wel oké. Ik heb liever iemand die een verkeersovertreding heeft begaan dan iemand die gestolen heeft, want ja, eens een dief, blijft een dief. Dat is mijn mening momenteel.'
- 5 Mevrouw De Korte: 'Nou, ik begrijp dat mevrouw Ripperda de hele situatie nogal absurd vindt. Dat is jammer. Uit statistieken blijkt dat men – onder andere bij V&D – nogal tevreden is over de tewerkstelling van reclassenten. Procentueel gezien is er geen enkel risico. Het percentage recidivisten is gelijk aan het percentage dat normaal voor het eerst steelt.'
- 6 Mevrouw Ripperda: 'Nou, als dat zo is, tja, dan kan ik er weinig meer tegen inbrengen. Maar toch blijf ik het er niet mee eens.'
- 7 Meneer Smale: 'Ik vind dat ze maar op de administratie gezet moeten worden, een gejatte paperclip is niet zo erg.'
- 8 Meneer Albers: 'Ja, maar op de administratie hebben ze persoonlijke gegevens van de personeelsleden. Dat is toch niet zo raadzaam, om die informatie aan dieven te laten zien.'
- 9 Meneer Smale: 'Tja, dat is ook wel waar.'
- 10 Mevrouw Ripperda: 'Het is gewoonweg waanzinnig. Een stelletje dieven op de verkoop.'
- 11 Meneer Albers: 'Maar het is toch niet gezegd dat ze allemaal weer gaan stelen?'
- 12 Mevrouw Ripperda: 'Nou, eens een dief, altijd een dief, dat zei je net zelf!'
- 13 Meneer Albers: 'Je zult wel gelijk hebben. Zijn er eigenlijk financiële garanties?'
- 14 Mevrouw De Korte: 'Ja, die zijn er wel degelijk. Alle schade die eventueel door die reclassenten veroorzaakt wordt, zal worden vergoed.'
- 15 Meneer Albers: 'Nou, dan zie ik eigenlijk geen echte bezwaren meer. We moeten die mensen toch een kans geven.'

- 16 Meneer Smale: 'We zijn geen sociaal instituut, we zijn een commercieel bedrijf!'
- 17 Mevrouw Ripperda: 'Precies! Geen criminelen op mijn afdeling!'
- 18 Meneer Albers: 'Nou, nou, wat voor argumenten heeft u voor de stelling dat je ze nog steeds als crimineel mag beschouwen?'
- 19 Mevrouw Ripperda: 'Nou, ik weet niet, ze zijn het gewoon.'
- 20 Voorzitter: 'Wel, het lijkt me dat we in verband met de afgesproken tijd nu toch echt tot een oplossing moeten komen. Zijn er nu nog mensen die onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de aanstelling van reclassenten in ons bedrijf?'
- 21 Mevrouw Ripperda: 'Ja, ik!'
- 22 Voorzitter: 'Goed, niemand anders? Dan denk ik dat we er uit zijn. Slechts één stem tegen. Afgaande op de statistieken, besluiten we dat het bedrijfstechnisch verantwoord is deze mensen aan te nemen. Mevrouw De Korte, bedankt voor uw informatie. Iedereen bedankt voor de deelname aan deze discussie en wel thuis.'

2.5

Beantwoord naar aanleiding van het volgende (deel van een) verslag van een plenaire vergadering van de Tweede Kamer de volgende vragen.

- a Wat is het verschil van mening waar hier over wordt gediscussieerd?
- b Van wat voor type verschil van mening is hier sprake?
- c Geef aan waar de verschillende discussiefasen in het debat precies beginnen en ophouden.
- d Geef aan op welke punten en waar de discussie op een zijspoor raakt.
- e Maak duidelijk in hoeverre het verschil van mening wordt opgelost of slecht.

95ste plenaire vergadering Tweede Kamer, donderdag 23 juni 2005

Aan de orde is het debat over *vertrouwelijke gegevens van uitgeproce-deerde Congolese asielzoekers*.

De heer *Klaas de Vries* (PvdA): 'Mijnheer de voorzitter. Over uitzettingen naar Congo is de afgelopen maanden veel te doen geweest. Er zijn Kamervragen over gesteld en er is een uitvoerig debat over gehouden. De belangrijkste vaststelling daarin was:

- a Er wordt op geen enkele manier informatie of documentatie uit asielgerelateerde dossiers aan de Congolese autoriteiten verstrekt.
- b De Congolese autoriteiten wordt nimmer meegedeeld dat de uitgezette persoon in ons land om asiel heeft gevraagd.'

Voorzitter. 'De minister heeft de Kamer op beide punten herhaaldelijk en zeer nadrukkelijk gerustgesteld. Dat was goed, want iedereen realiseert zich dat uitgezette asielzoekers anders groot gevaar zouden lopen. Door journalisten van Netwerk in Congo bij de DGM, de dienst die de immigratie regelt, was de hand gelegd op uit Nederland afkomstige documenten. Het betreft documenten waaruit blijkt dat uitgezette personen asiel hadden gevraagd in Nederland en dat hun verzoek was afgewezen. Ook andere zeer gevoelige gegevens werden vermeld.

[...] Door het feit dat de stukken wel bij de DGM terechtgekomen zijn, zijn mensen in gevaar gebracht. Dit is een zo ernstig feit dat ik van mening ben dat de ministeriële verantwoordelijkheid ertoe leidt dat de

minister moet aftreden. Gisteren heb ik daarom een spoeddebat met de minister aangevraagd. Nadat de Kamer dat had toegestaan, ontvingen wij van de minister een brief, waaruit bleek dat zij de heer Oosting had gevraagd ter zake een onderzoek in te stellen. Dat is nu de heer Havermans geworden. Tevens heeft de minister in de media medegedeeld, dat het als een hoge paal boven water stond dat zij niet zou aftreden.'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'Voorzitter. De beschuldigingen aan de IND en de minister zijn ernstig. De minister moet ook de gelegenheid krijgen om een en ander grondig uit te zoeken. Dat zal dan gebeuren door de heer Havermans. Wij hebben daar vertrouwen in. Misschien zeg ik wel overbodige dingen, maar wij hopen wel dat hij een goed onderzoeksplan maakt, zodat wij daar later in ieder geval geen twijfel over krijgen hier in de Kamer. Ook wij vinden zorgvuldigheid uitermate belangrijk. Zorgvuldigheid is belangrijker dan snelheid. Ik denk dat dit hier op zijn plaats is.'

De heer *Klaas de Vries* (PvdA): 'Voorzitter. Ik deed net de suggestie dat het misschien een idee is voor de vaste Kamercommissie om ook de heer Havermans uit te nodigen om een gesprek te hebben. Voelt de heer Van Fessem daar iets voor?'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'Nee, dat is voor mij niet nodig. Ik heb er vertrouwen in dat die opdracht goed wordt uitgevoerd, de heer Havermans kennende.'

De heer *Klaas de Vries* (PvdA): 'Ik ken de heer Havermans ook en misschien wel beter dan u.'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'U kent hem beter dan ik.'

De voorzitter: 'Gaaf u nu niet tegen elkaar opbieden hoe goed u de heer Havermans kent.'

De heer *Klaas de Vries* (PvdA): 'Nou ja, een beetje opbieden. Dat is een van de positieve punten vandaag.'

De voorzitter: 'Ik denk dat ik hem nóg beter ken.'

De heer *Klaas de Vries* (PvdA): 'Kent u hem nog beter? Kijk eens aan. Waarom zou het niet goed zijn als de verschillende partijen de heer Havermans laten weten wat voor hen van het grootste belang is?'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'Ik denk dat de heer Havermans snel aan het werk moet. Dat wil zeggen dat hij grondig werk moet doen, maar hij moet ook wel snel aan het werk. Voor mij is het niet per se nodig. U mag dan vinden van wel, maar voor mij is het niet nodig.'

[...]

Mevrouw *Halsema* (GroenLinks): 'Ik ken de heer Havermans niet, maar ik meen toch een vraag te mogen stellen. U was toch aan het eind van uw betoog?'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'Inderdaad.'

Mevrouw *Halsema* (GroenLinks): 'U hebt niets gezegd over opschorting van de uitzetting van Congolese asielzoekers.'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'Daarover wil ik iets zeggen, want wij spreken over twee verschillende zaken. Wij spreken over illegalen, niet asielzoekers. Een van de formulieren die in beeld zijn getoond, was niet van een asielzoeker of een illegaal. Die persoon was niet eens toegelaten maar is meteen teruggestuurd. Ik weet niet of je moet zeggen: dat schorten wij ook op. Dat lijkt mij niet rechtvaardig. Met betrekking tot asielzoekers twijfel ik nog. Ik wacht even af wat de minister hierover zegt, maar als je ervoor kiest om wel of niet uit te zetten, moet je in ieder geval garanties hebben, middels protocollen en, voor mijn part, een proces-verbaal, dat de formulieren – hoe dan ook – niet in handen komen. Als daarvoor een modus is, met een verzwaarde procedure of iets dergelijks, om de Kamer nog meer te overtuigen dan nodig is, zou dat een mogelijkheid zijn. Maar ik schort mijn oordeel daarover nog even op.'

Mevrouw *Halsema* (GroenLinks): 'Ik begrijp er eerlijk gezegd helemaal niets van waarom je zo'n oordeel zou moeten opschorten. Overigens lijkt het onderscheid tussen illegalen en asielzoekers mij nogal kunstmatig als het om de elementaire veiligheid van mensen gaat. Bovendien zegt u nu garanties te willen van de Congolese overheid. Het is toch net gebleken dat die garanties boterzacht zijn? Hoe kunt u dit dan opnieuw als voorwaarde stellen? Het gaat erom dat u nu zelf een grens stelt waarnaar de minister onderzoek laat doen en dus ook aangeeft dat er iets niet in de haak is.'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'Ik heb niet gezegd dat wij garanties van Congo willen, maar garanties van hier voor de procedures rond de overdracht, met een tijdelijk proces-verbaal of iets dergelijks. Dat zou kunnen met meer controle van buitenaf, al wil ik daar even buiten blijven.'

Mevrouw *Halsema* (GroenLinks): 'U zult mij op een heel simpele manier moeten uitleggen waarom u hierover zo ingewikkeld staat te doen. Wij spreken er niet over dat weer de kraan open mag, om er maar even populair jargon tegenaan te gooien. Het gaat gewoon om het opschorten van uitzetting, omdat je geen risico's wilt nemen. Dan gaat u in onnavolgbaar bureaucratische taal zeggen dat u daarover nog moet nadenken. Waarom wilt u daar nog risico's bij lopen?'

De heer *Van Fessem* (CDA): 'Ik loop geen risico's. Het gaat om uitgeprocedeerde asielzoekers. Ik heb een onderscheid gemaakt met de illegalen. Dat zijn er misschien nog wel veel meer dan de uitgeprocedeerde asielzoekers. Mevrouw Halsema maakt dit onderscheid niet. Ik wel.'

[...]

De heer De Wit (SP): 'Voorzitter. Ik wil een aantal moties indienen. Allereerst een die de vreemdelingenbewaring betreft. De Kamer,

gehoord de beraadslaging, overwegende dat er onduidelijkheid bestaat over de risico's die uitgezette ex-asielzoekers in Congo lopen om te worden vastgehouden, afgeperst en mishandeld;

overwegende dat de minister van Vreemdelingenzaken en Integratie onderzoek laat doen naar deze risico's;

overwegende dat totdat dit onderzoek duidelijkheid biedt over de behandeling van ex-asielzoekers in Congo en de risico's die zij lopen het onwenselijk is om Congolezen in vreemdelingenbewaring te houden aangezien uitzetting op korte termijn niet aan de orde is,

verzoekt de regering om per direct de vreemdelingenbewaring ter fine van uitzetting van Congolezen op te heffen, behalve in die gevallen dat de openbare orde zich daar nadrukkelijk tegen verzet, en gaat over tot de orde van de dag.'

De voorzitter: 'Deze motie is voorgesteld door het lid De Wit. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund. Zij krijgt nr. 946 (19637).'

3.1

Hoofdstuk 3 De presentatie van argumentatie

Stel vast welke uitspraken in de volgende tekstfragmenten argumentatie vormen en geef aan ter ondersteuning van welke standpunten deze uitspraken dienen. Volg in twijfelgevallen de strategie van de maximaal argumentatieve interpretatie.

Voorbeeldopgave

Ik moest een wetenschappelijk iemand voorstellen. Aangezien ik er nogal intelligent uitzie, zonder het overigens te zijn, gaat mij dit nogal goed af.

Voorbeeldbeantwoording

'Ik zie er nogal intelligent uit.'

Dit is argumentatie voor het standpunt: 'Het gaat mij nogal goed af mij voor te doen als een wetenschappelijk iemand.' De indicator van argumentatie 'aangezien' kondigt de argumentatie aan.

- [1] De personeelsfracties hebben niet de moeite genomen om hun voorstel goed uit te werken. Een onbegrijpelijk gegeven als wordt bedacht dat we hier te maken hebben met doorgaans kwalitatief goede bestuurders.
- [2] Partij voor de Dieren (*Alkmaars Weekblad* 13 maart 2019): De intensieve veehouderij bedreigt niet alleen het welzijn van dieren maar ook het klimaat, onze omgeving, de natuur en volksgezondheid. De natuur en luchtkwaliteit gaan achteruit door de uitstoot van stikstof en de aanleg van wegen. Insecten sterven uit en jagers schieten duizenden dieren af. Daarom: hou vast aan je idealen, kies Partij voor de Dieren!

3.2

Geef door middel van een maximaal argumentatieve interpretatie aan welke uitspraken precies de argumentatie vormen voor de in de gecursiveerde uitspraken verwoorde standpunten.

Voorbeeldopgave

Het meest onthutsende aforisme in Walter Benjamins fragmentenboek *Eenrichtingsverkeer* is tegelijk het kortste: 'Overtuigen is onvruchtbaar'. Het staat al op de vierde bladzijde van het boek, onder het kopje 'voor mannen', de mensensoort die zo vaak – zegt men – uitsluitend in het eigen geïnteresseerd is.

Een feminisme avant la lettre? Eerder is het een getuigenis van absolute wanhoop. Want overtuigen is nog altijd de meest vreedzame manier van menselijke gedachteswisseling. Overtuigen en overtuigd worden: met argumenten (want anders is het overdonderen of intimideren), met instemming, met inzicht. Macht komt hier nauwelijks aan te pas, stemverheffing werkt alleen maar averechts, gewiekste retoriek smaakt altijd een beetje louche. Maar waar zelfs mannen – debaters bij uitstek – wordt voorgehouden dat overtuigen onvruchtbaar is, lijkt de bodem onder de menselijke communicatie te zijn weggeslagen. Waar die nutteloosheid wordt onderschreven, heerst alleen nog het geweld.

Voorbeeldbeantwoording**Standpunt:**

Mannen voorhouden dat overtuigen onvruchtbaar is, is een getuigenis van absolute wanhoop.

Argumenten:

Want als men zelfs mannen voorhoudt dat overtuigen onvruchtbaar is, dan lijkt de bodem onder de menselijke communicatie te zijn weggeslagen.

Omdat mannen debaters bij uitstek zijn (dus als overtuigen voor hen al onvruchtbaar is, dan is het dat voor iedereen).

En omdat dan alleen nog het geweld heerst.

Want overtuigen is nog altijd de meest vreedzame manier van menselijke gedachteswisseling.

Want overtuigen gebeurt met argumenten, met instemming, met inzicht, macht komt hier nauwelijks aan te pas, stemverheffing werkt averechts en gewiekste retoriek wekt een louche indruk.

[1] ABOP-standpunt

Als de ABOP zich in termen zoals de afgelopen week keert tegen een kwalitatieve beoordeling van het functioneren van docenten in het onderwijs, *waarom keerde zij zich dan nooit tegen de kwalitatieve beoordeling van stages van studenten aan de opleidingen tot onderwijsgevendens zoals de Nieuwe Lerarenopleidingen?*

Of waren voor deze beoordelingen wél criteria aan te geven in tegenstelling tot de beoordeling van leraren in het zogenaamde onderwijsveld? Of maakt de beoordeling binnen opleidingen niet zo veel uit voor de betrokkenen? Of is ook de ABOP alleen maar in het geweer als het haar eigen leden betreft? Wat zouden de heren en dames vakdidactici (zij beoordelen deze aankomende leraren) aan de opleidingen die tevens ABOP-lid zijn hier eigenlijk van vinden?

Zijn zij bang voor een kwalitatieve toetsing van hun eigen functioneren?

[2] Deeltijdwerk als hobby

'Een baantje van twaalf uur in de week is meer hobby dan werk', schrijft u in het hoofdredactioneel commentaar. Gaat dat bijvoorbeeld over de duizenden alfahulpen die bij bejaarden de wc schrobben en hun bed verschonen? Ik hoop maar dat ze tegen de tijd dat wij hulpbehoevend zijn geen andere hobby hebben gevonden.

3.3

Bedenk voor elk van de volgende uitspraken een situatie waarin de uitspraak (a) een verklaring, uitleg of toelichting vormt en (b) een argument vormt. Geef in het laatste geval ook aan welk standpunt er met het argument wordt ondersteund.

Voorbeeldopgave

Van spinazie word je sterk.

Voorbeeldbeantwoording

- a De uitspraak 'Van spinazie word je sterk' verklaart waarom Popeye the Sailor Man altijd spierballen krijgt na het eten van een blik spinazie.
b De uitspraak kan deel uitmaken van argumentatie ter ondersteuning van een standpunt als 'Zij moet wel sterk zijn'.

- [1] Oefening baart kunst.
[2] Er valt steeds minder regen in Nederland.

Hoofdstuk 4 Verzwegen standpunten en argumenten

4.1 Wat bedoelt de spreker/schrijver in de volgende uitspraken? Welke spelregels overtreedt hij/zij bij het indirect overbrengen van zijn/haar bedoelingen?

- [1] Karel vraagt om een half ons spinazie op de markt. De markt-koopman reageert met de vraag: 'Zo, ga je een feestje geven?'
- [2] Jos en Rachida zitten aan de keukentafel. Jos vraagt: 'Kun je me de koffiepot aangeven?'
- [3] Pieter vraagt aan Esther: 'Hoe vaak heb ik je al gevraagd om je kleren niet op de grond te laten liggen?'

4.2 Expliciteer het argument dat in de volgende betoogjes verzwegen is.

Voorbeeldopgave

Hier zit vis, want mijn dobber is weg.

Voorbeeldbeantwoording

Verzwegen argument: Als de dobber verdwijnt, dan zit er vis. (Of: Het verdwijnen van de dobber is een teken dat er vis zit.)

- [1] Lenie: 'Willem is niet thuis, want zijn auto is weg.'
- [2] Truus: 'Naar het zwembad is hij in elk geval niet, want zijn zwembroek hangt aan de lijn.'
- [3] Lenie: 'Toch kan hij best zijn zwemmen: donderdags is er naaktzwemmen.'
- [4] Truus: 'Nou, omdat hij met de auto weg is, kan hij zeker niet zijn fietsen.'
- [5] Lenie: 'Zelfs dat hoeft niet zo te zijn, aangezien hij zijn fiets ook in de auto kan hebben gezet.'

4.3 De volgende betoogjes komen uit een interview in *Vrij Nederland* met dertienjarigen over 'het leven totnogtoe'. Een van de vragen die aan de jongeren werd voorgelegd was: 'Ben je voor de doodstraf?' Vul het argument aan dat in de antwoorden op deze vraag verzwegen is.

- [1] Nee, ieder mens maakt wel eens fouten, de een erger dan de ander.
- [2] Nee, straks jat ik zelf per ongeluk iets, en dan krijg ik zelf de doodstraf.
- [3] Nee, want dan krijgt iemand die veel mensen heeft vermoord, dezelfde straf als iemand die er één heeft vermoord. Je kunt iemand niet drie keer ophangen.

4.4 Expliciteer in de volgende betoogjes de verzwegen argumenten en standpunten.

- [1] Je moet hoop hebben, omdat het leven anders geen zin heeft.
- [2] Op het lint dat we langs de Nederlandse kust spannen, staat de tekst '[...] Ga voor groene energie'. De Noordpool smelt na-

melijk omdat we te veel stroom gebruiken (*Wereld Natuurfonds Usberien actiesite*)

- [3] Het stukje land in de monding van het Noordzeekanaal was verboden gebied. Het was dus voor IJmuidenaren een uitdaging er stiekem toch heen te gaan.
- [4] Tien jaar geleden studeerde ik af als dramatherapeut. Ik heb ontzettend genoten van de opleiding en er veel geleerd. Als ik naar mijn carrière kijk, kom ik echter tot de conclusie dat ik beter een vak had kunnen leren.
- [5] Dorrestein maakt ons erop attent dat we niet te vroeg moeten juichen als het juiste begin van een verhaal eenmaal gevonden is. Want, citeert ze Willem Brakman: 'Iedere zin die de schrijver schrijft, vermindert zijn vrijheid.'
- [6] Het was niet de bedoeling dat in iedere productie dezelfde spelers zaten. Wij wilden eigenlijk dat iemand niet meer dan twee keer meespeelde, zodat je constant vernieuwing krijgt. Maar ja, ik speelde heel graag en ik was coördinator en macht corrupteert.

4.5

In de Kronkel 'Werk' van Simon Carmiggelt komt het volgende fragment voor. Lees het fragment en beantwoord de volgende vragen.

- a In 2 wordt het standpunt verdedigd dat het vroeger, aan de lopende band, voor de arbeiders toch gezelliger was. Welke argumenten worden ter verdediging van dit standpunt aangevoerd? Expliciteer ook de verzwegen argumenten.
- b Carmiggelt geeft in 5 al een analyse van de argumentatie in 4. In hoeverre klopt die analyse?
- c Expliciteer het argument dat verzwegen is in de argumentatie in 6.

- 1 Deskundige nadenkers over arbeidsvreugde schiepen een afdeling waar een aantal van die arbeiders kans krijgt zich meer bezig te houden met de vervaardiging van het totale product. Wat zeggen verscheidene van die arbeiders nu?
- 2 Dit: 'Vroeger, aan de lopende band, was het toch gezelliger. Waarom? Nou, je zat dicht bij mekaar en werd door hetgeen je deed niet zo in beslag genomen, zodat je onder het werk met mekaar kon praten.'
- 3 Er bestaan kortom oplossingen.
- 4 Een oude arbeider aan de lopende band zei: 'Mijn kinderen zullen het beter krijgen dan ik, want die heb ik laten leren.'
- 5 Bij zo'n uitspraak krimpt je hart ineens. Het lieve geloof, dat kennis en geluk samen zouden gaan, doet vermoeden dat de man nog nooit een intellectueel heeft ontmoet.
- 6 Een andere grijsaard in de fabriek zag het zo: 'Ik ben niet ontevreden met mijn werk aan de band, want ik heb het goed als ik het vergelijk met de toestanden in andere landen.'
- 7 Gelijk had hij. Via de door Philips vervaardigde apparaten kan hij het elke avond zien. Het maken van zo'n vergelijking is een probate manier om tevreden te worden. Als ik tevreden wil zijn met mijn werk, hoef ik niet eens naar andere landen te kijken. Ik denk dan:
- 8 'Ik heb het heel goed getroffen, want ik ben ten eerste geen persfotograaf en ten tweede geen cameraman van het televisienieuws.'

4.6

Expliciteer het verzwegen argument in de argumentatie van de vijfjarige in de volgende column van Martin Bril voor het standpunt dat de hond een heel beroemde hond is.

'We reden door het Vondelpark, de vijfjarige en ik. [...] Toen draaiden wij een smal paadje op waar we bijna in botsing kwamen met een jongeman in trainingspak die in druk gesprek was met zijn hond, een jonge dalmatiër.

We passeerden.

"Hé pap", klonk het toen een halve minuut later, "dat was een heel beroemde hond hoor".

Pap dacht aan een film met honderd hondjes, maar kon zich niet herinneren dat de video ooit in huis was geweest. Hij had een onverklaarbare hekel aan Disney. Hij bromde dus maar wat.

"Weet je waarom?" ging het achter hem verder.

"Nou?"

"Hij heette Elvis."

Het verbaasde mij niet. Je had ook mensen die hun hond Ober, Jezus of Kennedy noemden.

"Elvis is heel beroemd, hè pap?"

Wat te zeggen?

"De beroemdste man van de wereld, hè? Maar ja, hij is dood. Van de wc gevallen. En nu is Madonna heel beroemd, ja toch? Madonna is de beroemdste vrouw van de hele wereld. Maar vroeger was Elvis het. En nu is die hond ook beroemd."

5.1

Hoofdstuk 5 De argumentatiestructuur van het betoog

Geef aan of er in de volgende betogen sprake is van meervoudige, nevenschikkende of onderschikkende argumentatie.

Voorbeeldopgave

Er zijn twee redenen waarom het Nederlandse drama in het buitenland betrekkelijk onbekend is. In de eerste plaats bereikt de Nederlandse toneelschrijfkunst (dramaturgie) geen internationaal niveau, en in de tweede plaats is de Nederlandse taal tot een klein gebied beperkt.

Voorbeeldbeantwoording

Meervoudige argumentatie:

- 1 Het Nederlandse drama is in het buitenland betrekkelijk onbekend.
 - 1.1 De Nederlandse toneelschrijfkunst bereikt geen internationaal niveau.
 - 1.2 De Nederlandse taal is tot een klein gebied beperkt.

De argumentatie is meervoudig vanwege de indicatoren 'twee redenen' en 'in de eerste plaats' en 'in de tweede plaats'.

- [1]
 - a Het was een succesvol optreden. De muziek was beter dan verwacht, het publiek was dolenthousiast en de akoestiek was prima.
 - b Het was een succesvol optreden. Het publiek was dolenthousiast want de muziek was beter dan verwacht aangezien de akoestiek prima was.
 - c Het was een succesvol optreden. Alleen al het enthousiasme van het publiek maakte het tot een groot succes. Daarnaast was de muziek beter dan verwacht en was de akoestiek prima.
- [2] Als trainer heb ik het niet zo begrepen op het te pas en te onpas opplakken van de kwalificatie 'talent' en wel om de volgende redenen:
 - Het begrip talent is veel complexer dan een junioratleet die in vergelijking met zijn leeftijdgenoten een goede prestatie levert.
 - Er bestaat dankzij deze goede prestatie de neiging om deze atleten, vooral als zij het plotselinge lichtpuntje in de duisternis zijn, al snel te laten meedraaien in de mallemlen van kampioenschappen, interlands, limieten enzovoort.
 - Het woord talent brengt iets definitiefs mee, je bent het of je bent het niet, degene die het dan is 'hoeft er niet zo veel voor te doen' en degene die het niet is zal het 'toch nooit zo ver schoppen zonder talent'.
- [3] Ik moet op hem een slaafse indruk hebben gemaakt, eerst ben ik hem tot in Midden-Afrika gevolgd en daarna zelfs op een zesmaandse voettocht.
- [4] Als de verdachten agenten zijn, doe je het nooit goed, meent persrechter J. Moors. 'Als je in drie maanden klaar bent, is de kritiek dat je de zaak snel behandelt en de agenten voortrekt.

Als het lang duurt, krijg je het verwijt dat je traineert zodat iedereen de zaak vergeet.'

- [5] Naar aanleiding van de onderhandelingen over de restitutie van Joodse tegoeden en schadevergoedingen door banken, overheden en verzekeraars:

Het is niet zomaar dat de onderhandelaars tien tot twintig procent voor Joodse doelen willen bestemmen. Ten eerste zijn immers niet alleen individuen maar ook Joodse stichtingen en verenigingen (zo'n 2.000) beroofd. Ten tweede behoorde tien procent van de vermoorde Nederlandse Joden tot families waarvan niemand de nazivervolging overleefde. En ten derde wilden de nazi's niet alleen individuele Joden vernietigen, maar de hele Joodse cultuur. Redenen te over dus voor geld voor collectieve Joodse doelen.

- 5.2 Analyseer de argumentatiestructuur van de volgende betogen en maak er een schematische afbeelding van.

Voorbeeldopgave

Op 9 maart ontving ik van Cadans een WAO-aanvraagformulier wegens arbeidsongeschiktheid. Cadans heeft nooit iets ondernomen om mij te revalideren, te begeleiden, nooit heb ik een uitkering of ziektegeld gekregen en ook ben ik nooit gekeurd.

Dat de organisatie van deze instelling voor sociale zekerheid niet deugt, mag duidelijk zijn. Het wordt tijd dat deze semioverheidsinstelling geprivatiseerd wordt.

Voorbeeldbeantwoording

- 1 Het wordt tijd dat Cadans geprivatiseerd wordt.
 - 1.1 De organisatie van deze instelling voor sociale zekerheid deugt niet.
 - 1.1.1a Ik ontving van Cadans een WAO-aanvraagformulier wegens arbeidsongeschiktheid.
 - 1.1.1b (Terwijl Cadans geen van de gangbare voorbereidende procedures heeft gestart.)
 - 1.1.1b.1a Cadans heeft nooit iets ondernomen om mij te revalideren.
 - 1.1.1b.1b Cadans heeft nooit iets ondernomen om mij te begeleiden.
 - 1.1.1b.1c Nooit heb ik een uitkering of ziektegeld gekregen.
 - 1.1.1b.1d Ik ben nooit gekeurd.

- [1] Het Oranjecollege voor middelbaar onderwijs in Almere heeft voor 50.000 euro apparatuur laten plaatsen door het Amerikaanse Cisco Systems. Gratis. Ook de bijbehorende lessen zijn gratis. 'Vroeger had ik er misschien wakker van gelegen', zegt een betrokkene van de school. 'Maar ik vind niet dat ik de school uitlever aan het grootkapitaal. Het gaat immers om een gift en niet om sponsoring. Sponsors eisen een tegenprestatie, Cisco niet. Het is trouwens fantastisch dat we onze leerlingen dit extraatje kunnen aanbieden. Leerlingen die meedoen krijgen veel inzicht in computers en netwerken, en zulke kennis

veroudert niet snel. Bovendien staat het diploma leuk op het cv van een leerling. Het gaat om een diploma op hbo-niveau!

- [2] Het clubtenu is zo langzamerhand een vast onderdeel in de *Atletiekwereld*. Naar mijn mening wordt het tijd om een punt te zetten achter dat gezeur over het clubtenu bij wegwedstrijden en het voor deze wedstrijden af te schaffen, daar het weinig of geen nut heeft, omdat de deelnemers toch startnummers hebben.
- [3] Elie Wiesel weet zich in zijn veelgeprezen memoires te herinneren dat hij, op achttienjarige leeftijd en net bevrijd uit Buchenwald, *The critique of pure reason* – lach niet! – in het Jiddisch las. Afgezien van het feit dat Wiesel naar eigen zeggen toen geen enkele grammaticale kennis van het Jiddisch bezat, is *The critique of pure reason* gewoon nooit in het Jiddisch vertaald. 'De waarheid die ik laat zien is de onverbloemde waarheid', verzucht Wiesel. 'Ik kan niet anders.'
- [4] Kees Bremmer houdt een pleidooi tegen de eigen bijdrage bij opnamen in een psychiatrisch ziekenhuis. Als sociaalpsychiatrisch verpleegkundige werkzaam bij een Riagg word ik met name in de crisisdienst regelmatig geconfronteerd met situaties waarin een ambulante behandeling niet voldoende soelaas biedt en opname in een psychiatrische kliniek geboden is. Zo'n opname betekent een meestal noodzakelijke maar forse inbreuk in het leven van alledag. Het heffen van een eigen bijdrage zal een bepaalde groep cliënten ertoe doen besluiten van opname af te zien, met alle mogelijke gevolgen van dien. En wat te denken van de mensen die tegen hun eigen wil gedwongen worden opgenomen, omdat ze op grond van een psychische ziekte een gevaar voor zichzelf en hun omgeving betekenen? Moeten zij hiervoor behalve met hun vrijheid nu ook met klinkende munt gaan betalen?
- [5] Ingezonden brief *NRC Handelsblad* 9 juni 2020: Blijft vreemd, die uitwerking van het pensioenakkoord waarin pensioenfondsen niets meer gaan beloven [...]. Als werknemer verplicht deelnemen en betalen, maar of je er iets voor krijgt is maar afwachten. Casinopensioen? Zelfs dat is het niet, in het casino kan ik tenminste zelf bepalen of en hoeveel ik inzet. Het lijkt eerder op een maffiaregeling. Daar kun je ook niet onderuit.
- [6] Uit een (virtueel) interview met Máxima in de *Blvd*, waarin haar vragen werden gesteld over de trouwlocatie, de Beurs van Berlage in Amsterdam: Het is een prachtig gebouw en het staat midden in Amsterdam, tussen de mensen en alle bedrijvigheid. Dat laatste heeft in onze keuze een belangrijke rol gespeeld. De Beurs van Berlage is ook heel kenmerkend voor de Nederlandse bouwkunst. En dat is ook bijzonder om tijdens ons huwelijk te benadrukken. Daarnaast is het een groot gebouw. Er kunnen dus genoeg mensen in.

[7]

BERT SCHRIJFT OVER KAAS

(Bron: © Kamagurka)

- [8] Mannen zijn sukkels geworden. Losers voor wie eigenlijk nergens meer plaats is. Op de werkvloer leggen ze het af tegen vrouwen, die veel beter zijn toegerust om in de nieuwe, flexibele maatschappij te functioneren, waar sociale vaardigheden en inlevingsvermogen belangrijkere eisen zijn dan zwaar kunnen tilen. Op scholen en universiteiten doen vrouwen het ook beter. Ze studeren sneller af, spijbelen minder, weten beter wat ze willen, halen vaker een diploma en daar staan dan ook nog betere cijfers op. Vrouwen sterven minder aan allerlei vreselijke ziektes, plegen lang niet zo vaak zelfmoord als mannen en mannen lijden tegenwoordig ook aan eetstoornissen.
- [9] Optimel Control. Minder eten zonder te diëten. Optimel heeft groot nieuws. Optimel Control. Een zuivel drank met natuurlijke plantenextracten die je verzadigingsmechanis-

me activeert waardoor je tussendoor of tijdens de volgende maaltijd minder gaat eten. Het ingrediënt werkt na enkele uren. Eén flesje Optimel Control per dag helpt je minder te eten zonder te diëten. Dat klinkt te mooi om waar te zijn maar de werking van Optimel Control is wetenschappelijk bewezen. Doe mee aan de 2-weken test. Niet goed, geld terug. Optimel. Het mooiste gewicht is evenwicht.

[10]

- [11] De NS vindt van zichzelf dat ze al een stuk op weg zijn, maar het kan allemaal nog veel beter. Talloze treinen arriveren nog steeds te laat, informatievoorziening aan de reiziger laat alles te wensen over en ook is het bedrijf nog lang niet slagvaardig genoeg.
- [12] De fractievoorzitter van de ASVA, Marije Hulsinga, pleitte tijdens de bekendmaking van de uitslag van de verkiezingen voor een ander kiesstelsel. Zij is het niet eens met de regel dat bij een opkomst van een geleding onder de vijfendertig procent die geleding een zetel in de raad onbezet moet laten. Hulsinga vindt dat onzin, omdat dit in geen enkel ander democratisch systeem voorkomt. Ze verwijst naar de opkomst van het referendum in Amsterdam van vorig jaar toen maar een kwart van de Amsterdammers de moeite nam te gaan stemmen, maar de gemeenteraad wel besloot te doen wat de stemmers in kleine meerderheid wilden. Aan de Universiteit van Amsterdam worden de stembiljetten naar de huisadressen gestuurd. Hulsinga weet dat het stembureau grote moeite heeft om alle studenten te bereiken. Studenten zijn een verhuislustig volkje, dus niet iedereen ontvangt het biljet. 'Dan is het oneerlijk de studentenfracties te straffen als de kiesdrempel niet wordt gehaald.'

5.3

Geef een analyse van de argumentatiestructuur van de volgende betogen.

Voorbeeldopgave

Een slechte houding wordt meestal in de kinderjaren aangeleerd. Het vaakst gebeurt dat misschien wel als ouders voortdurend commentaar leveren zoals 'recht op staan' of 'loop niet zo krom'. Dergelijke terechtwijzingen zijn gevaarlijk.